

חק לישראל – פרשת שלח ליל שישי

תורה – במדבר פרק יג'

(כו) וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בְּאָנּוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֵלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֶה פְרִיָּהּ: (כו) וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בְּאָנּוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֵלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֶה פְרִיָּהּ: (כו) וַאֲשַׁתְּעִיאוּ לִיָּהּ וַאֲמָרוּ אֲתִינָא לְאַרְעָא דִּי שְׁלַחְתָּנָא וְאַף עֲבָדָא חֵלֶב וּדְבַשׁ הִיא וְדִין אַבְהָ:

(כח) אָפֶס כִּי עַז הָעַם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלַת מְאֹד וְגַם יְלָדֵי הָעֵנֶק רָאִינוּ שָׁם: (כח) אָפֶס כִּי עַז הָעַם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלַת מְאֹד וְגַם יְלָדֵי הָעֵנֶק רָאִינוּ שָׁם: (כח) לְחוּד אַרְי תְּקִיף עֲמָא דִּיתֵב בְּאַרְעָא וְקָרְוִיא כְּרִיכוּ רַבְרָבִין לְחֻדָּא וְאַף בְּנֵי גְבַרְיָא חֲזִינָא תַמְוִן:

(כט) עֲמֶלֶק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחֲתִי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן: (כט) עֲמֶלֶק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחֲתִי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן: (כט) עֲמֶלֶק אָהָ יֵתֵב בְּאַרְעָא דְרוּמָא וְחַתָּאָה וַיְבוּסָאָה וְאֱמֹרָאָה יֵתֵב בְּטוּרָא וַכְּנַעֲנָאָה יֵתֵב עַל יַמָּא וְעַל כַּיִּף יַרְדֵּנָא:

(ל) וַיְהִי כִּלְבָב אֶת הָעַם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלֵה וַיִּרְשְׁנוּ אֶתְּהָ כִּי יִכּוֹל נֹכַח לָהּ: (ל) וַיְהִי כִּלְבָב אֶת הָעַם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלֵה וַיִּרְשְׁנוּ אֶתְּהָ כִּי יִכּוֹל נֹכַח לָהּ: (ל) וְאַצִּית כְּלָב יֵת עֲמָא לְמֹשֶׁה וַאֲמַר מִיִּסְק נִיִּסְק וְנִירַת יֵתָה אַרְי מִיכָל גִּיכּוֹל לָהּ:

(לא) וְהָאֱנָשִׁים אֲשֶׁר עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נֹכַח לְעֹלוֹת אֶל הָעַם כִּי חֹזֵק הוּא מִמֶּנּוּ: (לא) וְהָאֱנָשִׁים אֲשֶׁר עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נֹכַח לְעֹלוֹת אֶל הָעַם כִּי חֹזֵק הוּא מִמֶּנּוּ: (לא) וְגַבְרִיא דִּי סְלִיקוּ עִמֵּיהּ אָמְרוּ לֹא נִיכּוֹל לְמִיִּסְק לֹת עֲמָא אַרְי תְּקִיף הוּא מִמֶּנָּא:

(לב) וַיַּעֲזְבוּ דְבַת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֶתְּהָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבַרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֶתְּהָ אֶרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֵיהָ הוּא וְכָל הָעַם אֲשֶׁר רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אֲנָשִׁי מְדוּתָ: (לב) וַיַּעֲזְבוּ דְבַת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֶתְּהָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבַרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֶתְּהָ אֶרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֵיהָ הוּא וְכָל הָעַם אֲשֶׁר רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אֲנָשִׁי מְדוּתָ: (לב) וְאַפִּיקוּ שׁוּם בִּישׁ עַל אַרְעָא דִּי אֶלִּילוּ יֵתָה לֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימַר אַרְעָא דִּי עֲבַרְנָא בָּהּ לְאַלְלָא יֵתָה אַרְעָא מְסֻלָּא וְתִבְהָא הִיא וְכָל עֲמָא דִּי חֲזִינָא בְּגוּהָ אֲנָשִׁין דְּמִשְׁחָן:

(לג) וְשָׁם רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנָק מִן הַנְּפִילִים וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ פַּחְגָּבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם: (לג) וְשָׁם רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנָק מִן הַנְּפִילִים וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ פַּחְגָּבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם: (לג) וְתַמְוִן חֲזִינָא יֵת גְּבַרְיָא בְּנֵי עֲנָק מִן גְּבַרְיָא וְהוּנָא בְּעֵינֵי נַפְשָׁנָא כְּקַמְצִין וְכֵן חֲזִינָא בְּעֵינֵיהוּן:

יד (א) וְתִשָּׂא כָל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם וַיִּכְבּוּ הָעַם בְּלִילָהּ הַהוּא: (א) וְתִשָּׂא כָל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם וַיִּכְבּוּ הָעַם בְּלִילָהּ הַהוּא: (א) וְאַרְיִמַת כָּל פְּנִשְׁתָּא וַיְהִיבוּ יֵת קְלָחוּן וַיִּכְבוּ עֲמָא בְּלִילָיָא הַהוּא:

(ב) וַיִּלְנּוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל הָעֵדָה לוֹ מִתְּנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בְּמִדְבַר הַזֶּה לוֹ מִתְּנוּ: (ב) וַיִּלְנּוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל הָעֵדָה לוֹ מִתְּנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בְּמִדְבַר הַזֶּה לוֹ מִתְּנוּ: (ב) וְאַתְרַעְמוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמָרוּ לָחוּן כָּל פְּנִשְׁתָּא לֹוֹ דְּמִיתְנָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם אוֹ בְּמִדְבַרָּא דְּרִיו לֹוֹ דְּמִיתְנָא:

(ג) וְלָמָּה יְהוּה מְבִיא אֶתְּנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בְּחָרֵב נְשִׁינוּ וְטַפְּנוּ יְהוּה לְבֹו הַלּוֹא טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרַיִמָּה: (ג) וְלָמָּה יְהוּה מְבִיא אֶתְּנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת



חק לישראל – פרשת שלח ליל שישי

בְּקֶרֶב הָעַם הַזֶּה אֲשֶׁר עִינֵי בְּעִינֵי נִרְאָה אֶתְּהָ יְהוָה וַעֲנַנְךָ עִמָּד עַל־הֶם וּבַעֲמֹד עֵינֵי אֶתְּהָ הַלֵּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבַעֲמֹד אֵשׁ לַיְלָה: (יד) וַיִּמְרוּ לַיְתָב אֶרְעָא הָדָא דְשָׁמְעוּ אֲרִי אֶתְּ יִי דְשָׁכְנַתְךָ שְׂרִית בְּגוּ עֲמָא הָדִין דִּי בְּעִינֵיהוֹן חֲזוּן שְׂכִינַת יְקָרָא דִּי וַעֲנַנְךָ מִשָּׁל עַל־וְהוֹן וּבַעֲמֹדָא דְעֵנָא אֶתְּ מִדְּבַר קְדָמִיהוֹן בִּימְמָא וּבַעֲמֹדָא דְאֶשְׁתָּא בְּלִילָיא:

(טו) וְהִמַּתָּה אֶת הָעַם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת שְׁמֹעַךָ לְאֹמְרוֹ: (טו) וְהִמַּתָּה אֶת הָעַם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת שְׁמֹעַךָ לְאֹמְרוֹ: (טו) וְתִקְטַל יְת עֲמָא הָדִין כְּגַבְרָא חַד וַיִּמְרוּן עֲמֻמְיָא דִּי שְׁמְעוּ יְת שְׁמַע גְּבַרְתְּךָ לְמִימְרָ:

(טז) מִבְּלַתִּי יִכְלַת יְהוָה לְהִבְיֵא אֶת הָעַם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֵם בַּמִּדְבָּר: (טז) מִבְּלַתִּי יִכְלַת יְהוָה לְהִבְיֵא אֶת הָעַם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֵם בַּמִּדְבָּר: (טז) מִדְּלִית יוֹכְלָא קָדָם יִי לְאֶעְלָא יְת עֲמָא הָדִין לְאֶרְעָא דִּי קָדָם לָהוֹן וְקִטְלָנוּן בְּמִדְבָּרָא:

(יז) וְעֵתָה יִגְדַּל נָא בַח אֲדָנִי כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאֹמְרוֹ: (יז) וְעֵתָה יִגְדַּל נָא בַח אֲדָנִי כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאֹמְרוֹ: (יז) וְכַעַן סָגִי כַעַן חִילָא קָדָם יִי כְּמָא דִּי מִלִּילָתָא לְמִימְרָ:

(יח) יְהוָה אָרְךָ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד נָשָׂא עֵינֵי וּפְשָׁע וְנִקְיָה לֹא יִנְקָה פְקָד עֵינֵי אָבוֹת עַל בְּנֵי עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רַבְעִים: (יח) יְהוָה אָרְךָ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד נָשָׂא עֵינֵי וּפְשָׁע וְנִקְיָה לֹא יִנְקָה פְקָד עֵינֵי אָבוֹת עַל בְּנֵי עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רַבְעִים: (יח) יִי מִרְחַק רְגוּ וּמְסֻגִי לְמַעַבְדְּךָ סְבֻנוּ (וּקְשׁוּט) שְׂבֻק לְעֵינֵי וְלִמְרוֹד וּלְחֻבּוּן סֶלַח לְדַתִּיבּוּן לְאוֹרִיתִיָּה וְדָלָא תִּיבּוּן לֹא מִזְכִּי מִסְעֵד חֻבִּי אֲבָהוֹן עַל בְּנֵי מִדְּרִין עַל דִּר תְּלִיתָאִי וְעַל דִּר רַבִּיעֵאִי:

(יט) סֶלַח נָא לְעֵינֵי הָעַם הַזֶּה כְּאֶחָד חֶסֶדְךָ וְכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנְּהָ: (יט) סֶלַח נָא לְעֵינֵי הָעַם הַזֶּה כְּאֶחָד חֶסֶדְךָ וְכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנְּהָ: (יט) שְׂבֻק כַּעַן לְחֻבִּי עֲמָא הָדִין כְּסִגִּיאַת סְבֻנוּתְךָ וְכְמָא דִּי שְׂבֻקְתָּא לְעֲמָא הָדִין מִמִּצְרַיִם וְעַד כַּעַן:

רש"י

עלה נעלה – אפי' בשמים והוא אומר עשו סולמות ועלו שם נלכח ככל דכריו: ויהם – לשון שתיקה וכן (זכריה ב) הם כל אשר (עמוס ו) הם כי לא להזכיר. כן דרך בני אדם הרואה לשחק אגודת אנשים אומר שי"ט (ס"א) הם):
(לא) חזק הוא ממנו – (במדבר רבה) כזיכור כלפי מעלה אמרו:
(לב) אופלת יושביה – בכל מקום שעברנו מלאנוס קוצרי מתים והקב"ה עשה לטובה כדי לטרדם באבלם ולא יתנו לב לאלו: אנשי מדות – גדולים וגבוהים ונריק לתת להם מדה כגון גלית (שמואל יז) גבהו שש אמות וזרת וכן (שמואל כ"א) איש מדון (ד"ה יא) איש מדה:
(לג) הנפילים – ענקים מצני שמחזאי ועזאל שנפלו מן השמים בימי דור אנוש (יומא ס):

(כו) זנת חלב ודבש היא – (במדבר רבה) כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחלתו אין מתקיים בסופו:
(כז) זכרות – לשון חוזק ותרגומו כריכן לשון בירניות עגולות ובלשון ארמי כריך עגול:
(כט) עמלק יושב וגו' – לפי שנכוו בעמלק כבר הזכירוהו מרגלים כדי לזכור: על יד הירדן – יד כמשמעו אלל הירדן ולא תוכלו לעבור:
(ל) ויהם כלב – השתיק את כולם: אל משה – (במדבר רבה) לשמוע מה שידבר במשה אוח ואמר וכי זו כלבד עשה לנו בן עמרם השומע היה סבור שכל לספר בגנותו מתוך שהי' כלבם על משה בשביל דברי המרגלים שתקו כולם לשמוע גנותו אמר והלא קרע לנו את היס והוריד לנו את המן והגיו לנו את השליו:



חק לישראל – פרשת שלח ליל שישי

(יז) ואמרו אל יושב הארץ הזאת – כמו על יושב הארץ הזאת ומה יאמרו עליהם מה שאמור בסוף הענין מצלתי יכולת ה' בצביל ששמעו כי אתה ה' שוכן בקרבם ועין בעין אתה ה' נראה להם והכל בדרך חבה ולא הכירו כך שנתקה אהבתך מהם עד הגה: (טו) והמתה את העם הזה כאיש אחד – פתאום ומתוך כך יאמרו הגוים אשר שמעו את שמעך וגו': (טז) מצלתי יכולת וגו' – לפי שיושבי הארץ חזקים וגבורים (ברכות לב) ואינו דומה פרעה לשלשים ואחד מלכים זאת יאמרו על יושב הארץ הזאת: מצלתי יכולת – מתוך שלא היה יכולת בידו להביאם שחטם: יכולת – שם דבר הוא: (יז) יגדל נא כח ה' – לעשות דבור: כאשר דברת לאמר – ומהו הדבור: (יח) ה' ארך אפים – לצדיקים ולרשעים כשעלה משה למרום מצאו משה להקב"ה שהיה יושב וכותב ה' ארך אפים א"ל לצדיקים אמר לו הקב"ה אף לרשעים אמר לו רשעים יאבדו אמר לו הקב"ה חייך שאתה כריך לדבר כשחטאו ישראל בעגל ובמרגלים התפלל משה לפניו בארך אפים אמר לו הקב"ה והלא אמרת לי לצדיקים אמר לו והלא אמרת לי אף לרשעים: ונקה – לשבים לא ינקה – לשאינן שבים:

וכן היינו בעיניהם – שמענו אומרים זה לזה נמלים (רא"ם ובס"א חגבים) יש בכרמים כאנשים (סוטה לה): ענה. שמעניקים חמה בקומתן: (א) כל העדה – סנהדראות: (ב) לו מתנו – כב הלואי ומתנו: (ד) נתנה ראש – כתרנו נמני רישא נשים עלינו מלך ורבותינו פירשו לשון ע"א: (ט) אל תמרדו – ושוב ואתם אל תיראו: כי לחמנו הם – נאכלם כלחם: סר כלם. מגינס וחזקם כשרים שבהם מתו איוב שהיה מגין עליהם (סוטה לח) ד"א כלו של המקום סר מעליהם: (י) לרגום אותם – את יהושע וכלב: וכבוד ה' – (במדבר רבה) הענן ירד שם: (יא) עד אנה – עד היכן: ינאכני – ירגיזוני: בכל האחות – בצביל כל הנסים שעשיתי להם היה להם להאמין שהיכולת בידי לקיים הבטחתי: (יב) ואורשנו – כתרנו לשון תרוכין ואם תאמר מה אעשה לשבעת אבות: (יג) ושמעו מצרים – ושמעו את אשר תהרגם: כי העלית – כי משמש בלשון אשר והם ראו אשר העלית בכחך הגדול אותם מקרבם וכשישמעו שאתה הורגם לא יאמרו שחטאו כך אלא יאמרו שכנגדם יכולת להלחם אבל כנגד יושבי הארץ לא יכולת להלחם. וזו היא:

לע"נ

זאב וזיים בן שורה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה בת שמואל, דניאלה פורטונה בת ראל, צדיקה בת שרה ז"ל.